

Samtidighetsfenomener og anomalier i eksekveringsplaner (kursorisk)

Liste over fenomener

- P0 – Skitten skriv $w_1(x)..w_2(x)..(c_1 \text{ eller } a_1)$
- P1 – Skitten les $w_1(x)..r_2(x)..(c_1 \text{ eller } a_1)$
- P2 – Ikke-repeterbar les $r_1(x)..w_2(x)..(c_1 \text{ eller } a_1)$
- P3 – Fantomfenomen $r_1(Q)..w_2(y \text{ i } Q)..(c_1 \text{ eller } a_1)$
- P4 – Tapt oppdatering $r_1(x)..w_2(x)..w_1(x)..c_1$

I P3 står Q for et predikat, dvs. svaret på et where-uttrykk. $w_2(y \text{ i } Q)$ betyr at skriveoperasjonen $w_2(y)$ kan øke resultatmengden til Q .

Liste over anomalier

- A3A – Fantomleseanomali

$$r_1(Q) \dots w_2(y \text{ i } Q) \dots c_2 \dots r_1(Q) \dots c_1$$

- A3B – Fantomskjevskrivning

$$r_1(Q) \dots r_2(Q) \dots w_1(y \text{ i } Q) \dots w_2(z \text{ i } Q) \dots (c_1 \text{ og } c_2)$$

- A5A – Skjevlesing

$$r_1(x) \dots w_2(x) \dots w_2(y) \dots c_2 \dots r_1(y) \dots c_1$$

- A5B – Skjevskrivning

$$r_1(x) \dots r_2(y) \dots w_1(y) \dots w_2(x) \dots (c_1 \text{ og } c_2)$$

- A6 – Lesetransaksjonsanomali

$$r_2(x) \dots r_2(y) \dots w_1(y) \dots c_1 \dots r_3(x) \dots r_3(y) \dots c_3 \dots w_2(x) \dots c_2$$

Skitten skriv

T_1 oppdaterer x . Deretter oppdaterer T_2 x før T_1 committer eller avbryter. Hvis T_1 eller T_2 forsøker å gjøre en rollback, er det uklart hva som er korrekt verdi: T_2 s endringer forsvinner dersom T_1 gjør en rollback.

Tillates skitten skriv, vil ikke gjenopprettelses-systemer fungere.

P0: $w_1(x)..w_2(x)..(c_1$ eller $a_1)$

Eksempler på skitten skriv-anomalier

Integritetsregel: $x=y$

Transaksjoner:

$T_1: x:=1; y:=1$

$T_2: x:=2; y:=2$

Sett fra transaksjonsmanageren:

$T_1: w_1(x)w_1(y)$

$T_2: w_2(x)w_2(y)$

Ikkeserialiserbar plan:

$[x=y=0] w_1(x) w_2(x) w_2(y) c_2 w_1(y) c_1 [x=2, y=1, x \neq y]$

x og y skrives i forskjellig rekkefølge.

Ikkegjenopprettbar plan:

$w_1(x) w_2(x) w_2(y) w_1(y) c_2 a_1$

T_2 s endringer forsvinner dersom T_1 gjør en rollback, så man må kaskadetilbakerulle T_2 selv om den alt er committet(!), dette strider mot D-en i ACID.

Skitten les

T_1 oppdaterer x . Deretter leser T_2 x før T_1 committer eller avbryter. Dersom T_1 avbryter, vil T_2 ha lest en verdi som ikke "finnes". I tillegg er det mulig for T_2 å lese inkonsistente data når den leser før T_1 har committet sine endringer.

P1: $w_1(x)..r_2(x)..(c_1$ eller $a_1)$

Eksempel på skitten les-anomali

Integritetsregel: $x+y=100$

Transaksjoner:

$T_1: x:=x-40; y:=y+40$

$r_1(x)w_1(x)r_1(y)w_1(y)$

$T_2: \text{beregner } x+y \text{ (sjekk integritetsregelen)}$

$r_2(x)r_2(y)$

Eksekveringsplan:

$[x=y=50, x+y=100]$

$r_1(x)w_1(x)r_2(x)r_2(y)c_2r_1(y)w_1(y)c_1$

$[x=10, y=90, x+y=100]$

T_2 har lest en ikke-committet (skitten) x og konkluderer feilaktig at integritetsregelen er brutt (T_2 beregner $x+y=60$)

Ikke-repeterbar les

T_1 leser x . Deretter oppdaterer eller sletter T_2 x . Dersom T_1 forsøker å lese x en gang til, vil x ha en annen verdi eller ikke lenger finnes. Fenomenet opptrer når en transaksjon (T_2) kan oppdatere data som er blitt lest av en ennå aktiv transaksjon (T_1). Ikke-repeterbare les-anomalier kan oppstå uten at T_1 faktisk leser x to ganger¹ og selv om T_1 bare leser committede verdier for x .

P2: $r_1(x)..w_2(x)..(c_1$ eller $a_1)$

¹Se eksempelet under A6, som er et spesialtilfelle av P2

Eksempel på ikke-repeterbar les-anomali

$T_1: r_1(x) r_1(x) c_1$

$T_2: r_2(x) r_2(x) w_2(x) c_2$

Transaksjonene er begge resultatet av følgende prosedyre:

Finn ledig kinosete. Få bekreftelse fra kunde. Sjekk at setet fortsatt er ledig: Hvis ja, reserver, hvis nei, si at kunden må prøve på nytt.

T_1 og T_2 prøver å reservere samme sete x . Bare T_2 lykkes.

Eksekveringsplan:

$[x \text{ er ledig}] r_1(x) r_2(x) r_2(x) w_2(x) c_2 [x \text{ er opptatt}] r_1(x) c_1$

T_1 leser x to ganger og får forskjellig verdi.

Flere eksempler finnes under skjevlesing (A5A), skjevskrivning (A5B) og lesetransaksjonsanomali (A6), som alle er spesialtilfeller av ikke-repeterbar les-anomalier. Eksempelet over dekkes imidlertid ikke av noen av de tre spesialtilfellene.

Tapt oppdatering

T_1 leser x . Deretter oppdaterer T_2 x (muligens basert på en tidligere leseoperasjon). Når så T_1 oppdaterer x og committer, "forsvinner" oppdateringen gjort av T_2 . Dette er uavhengig av om T_2 committer eller ikke.

P4: $r_1(x) \dots w_2(x) \dots w_1(x) \dots c_1$

Eksempel på tapt oppdateringsanomali

$T_1: x := x + 10$ $r_1(x) w_1(x)$
 $T_2: x := x + 20$ $r_2(x) w_2(x)$

Eksekveringsplan:

$[x=100]$

$r_1(x) r_2(x) w_2(x) c_2 w_1(x) c_1$

$[x=110]$

T_2 s oppdatering går tapt. Etter at både T_1 og T_2 var ferdige, skulle vi hatt $x=130$.

Skjevlesing

Dersom T_2 oppdaterer x og y før T_1 har avsluttet sine leseoperasjoner, kan T_1 produsere inkonsistent output.

Skjevlesing er en versjon av ikkereketerbar les (P2) ettersom begge lar T_2 oppdatere data som er blitt lest av en ennå aktiv transaksjon.

A5A: $r_1(x) \dots w_2(x) \dots w_2(y) \dots c_2 \dots r_1(y) \dots c_1$

Planer som følger A5A, er aldri konfliktserialiserbare.

Eksempel på skjevlesingsanomali

Integritetsregel: $x=y$

T_1 : les x og y (sjekk integritetsregelen)

$r_1(x)r_1(y)$

T_2 : $x:=x+10$; $y:=y+10$

$r_2(x)w_2(x)r_2(y)w_2(y)$

Eksekveringsplan:

$[x=y=10]$

$r_1(x) r_2(x) w_2(x) r_2(y) w_2(y) c_2 r_1(y) c_1$

$[x=y=20]$

T_1 konkluderer feilaktig at integritetsregelen er brutt
(T_1 leser $x=10$ og $y=20$).

Skjevskrivning

T_1 leser x og y som tilfredsstillter en integritetsregel C . T_2 leser også x og y , skriver x og committer. Dersom T_1 nå skriver y , kan integritetsregelen C være brutt.

Skjevskrivning er, som skjevlesing, en versjon av ikkereperterbar les (P2).

A5B: $r_1(x)..r_2(y)..w_1(y)..w_2(x)..(c_1 \text{ og } c_2)$

Planer som følger A5B, er aldri konfliktserialiserbare.

Eksempel på skjevskrivingsanomali

Integritetsregel: $x \geq y$

T_1 : if $x > y$ then $y := y + 1$

T_2 : if $x > y$ then $x := x - 1$

$r_1(x) \ r_1(y) \ w_1(y)$

$r_2(x) \ r_2(y) \ w_2(x)$

Eksekveringsplan:

$[x=10, y=9, x \geq y]$

$r_1(x) \ r_1(y) \ r_2(x) \ r_2(y) \ w_1(y) \ w_2(x) \ c_2 \ c_1$

$[x=9, y=10, x < y]$

Integritetsregelen er brutt.

Lesetransaksjonsanomali

T_3 er en ren lesetransaksjon. T_3 leser x og y som oppfyller en integritetsregel C . To samtidige transaksjoner T_1 og T_2 modifierer henholdsvis x og y . Selv om C bevares, kan T_3 produsere inkonsistent output.

Lesetransaksjonsanomali er også en versjon av ikkereperterbar les (P2).

A6: $r_2(x) \dots r_2(y) \dots w_1(y) \dots c_1 \dots r_3(x) \dots r_3(y) \dots c_3 \dots w_2(x) \dots c_2$

Planer som følger A6, er aldri konfliktserialiserbare.

Eksempel på lesetransaksjonsanomali

Integritetsregel: $x \geq y$

T_1 : $y := y - 1$

T_2 : if $x > y$ then (if $x > y + 1$ then $x := x - 2$ else $x := x - 1$)

T_3 : les x og y

$r_1(y)$ $w_1(y)$

$r_2(x)$ $r_2(y)$ $w_2(x)$

$r_3(x)$ $r_3(y)$

Eksekveringsplan:

$[x=10, y=9, x \geq y]$

$r_2(x)$ $r_2(y)$ $r_1(y)$ $w_1(y)$ c_1 $r_3(x)$ $r_3(y)$ c_3 $w_2(x)$ c_2

$[x=9, y=8, x \geq y]$

T_3 observerer at $(x, y) = (10, 8)$, men dette kan ikke forklares ved $T_3; T_2; T_1$, $T_2; T_3; T_1$ eller $T_2; T_1; T_3$, for da hadde T_3 konkludert med henholdsvis $(x, y) = (10, 9)$, $(x, y) = (9, 9)$ eller $(x, y) = (9, 8)$. Og heller ikke ved $T_3; T_1; T_2$, $T_1; T_3; T_2$ eller $T_1; T_2; T_3$, for da hadde slutttilstanden vært $x = y = 8$.

Fantomfenomenen

Under betegner Q et *predikat*. Q identifiserer en mengde av tupler som skal beskyttes mot enhver skriveoperasjon (write, delete, update) etter at T_1 har lest tuplene i Q og inntil T_1 avslutter. Predikater spesifiseres vanligvis som et uttrykk i where-betingelsen i en SQL **select**, **update** eller **delete**-setning. Fantomfenomener kan oppstå hvis en samtidig transaksjon T_2 øker resultatmengden til Q .

P3: $r_1(Q) \dots w_2(y \text{ i } Q) \dots (c_1 \text{ eller } a_1)$

Fantomleseanomali

T_1 finner tuplene som oppfyller Q . Deretter legger T_2 inn et nytt tuppel som også oppfyller Q . Når T_1 beregner resultatmengden til Q en gang til (etter at T_2 har committet), er resultatmengden endret. Fantomleseanomalier kan oppstå også uten at T_1 beregner resultatmengden til Q to ganger (se eksempelet).

A3A: $r_1(Q)..w_2(y \ i \ Q)..c_2..r_1(Q)..c_1$

Planer som følger A3A, er aldri konfliktserialiserbare.

Eksempel på fantomleseanomali

Integritetsregel: $x = \#(\text{Ansatt})$

T_1 : sammenlikn resultatet av "**select count(*) from Ansatt**" med x

T_2 : **insert into Ansatt values a; $x:=x+1$**

Sett fra transaksjonsmanageren: La $Q = \text{select * from Ansatt}$

T_1 : $r_1(Q) r_1(x)$

T_2 : $w_2(a \text{ i } Q) r_2(x) w_2(x)$

Eksekveringsplan:

[#Q=x=100]

$r_1(Q) w_2(a \text{ i } Q) r_2(x) w_2(x) c_2 r_1(x) c_1$

[#Q=x=101]

T_1 beregner $\#(\text{Ansatt})=100$, men leser $x=101$ og konkluderer feilaktig med at integritetsregelen er brutt. Merk at T_1 leser Ansatt bare en gang, men likevel kan observere fantomfenomenet (gjennom å lese x).

Fantomskjevskrivning

T_1 og T_2 beregner resultatmengden til Q som tilfredsstillende en integritetsregel C . Dersom T_1 og T_2 nå hver for seg øker resultatmengden til Q , kan integritetsregelen C være brutt.

A3B: $r_1(Q)..r_2(Q)..w_1(y \ i \ Q)..w_2(z \ i \ Q)..(c_1 \ og \ c_2)$

Planer som følger A3B, er aldri konfliktserialiserbare

Eksempel på fantomskjevskrivning

Integritetsregel: Ansatte kan pålegges maks 8 timer arbeid pr. dag.

Både T_1 og T_2 gjør følgende: Sjekk hvor mange timer Pål er pålagt en gitt dato d . Legg inn en arbeidsoppgave på 5 timer på Pål denne datoen dersom summen ikke overstiger 8.

Sett fra transaksjonsmanageren:

La $Q = \text{select } * \text{ from Oppdrag where pid = Pål and dag = } d$

$T_1: r_1(Q) \ w_1((Pål, 5, d) \ i \ Q)$

$T_2: r_2(Q) \ w_2((Pål, 5, d) \ i \ Q)$

Eksekveringsplan:

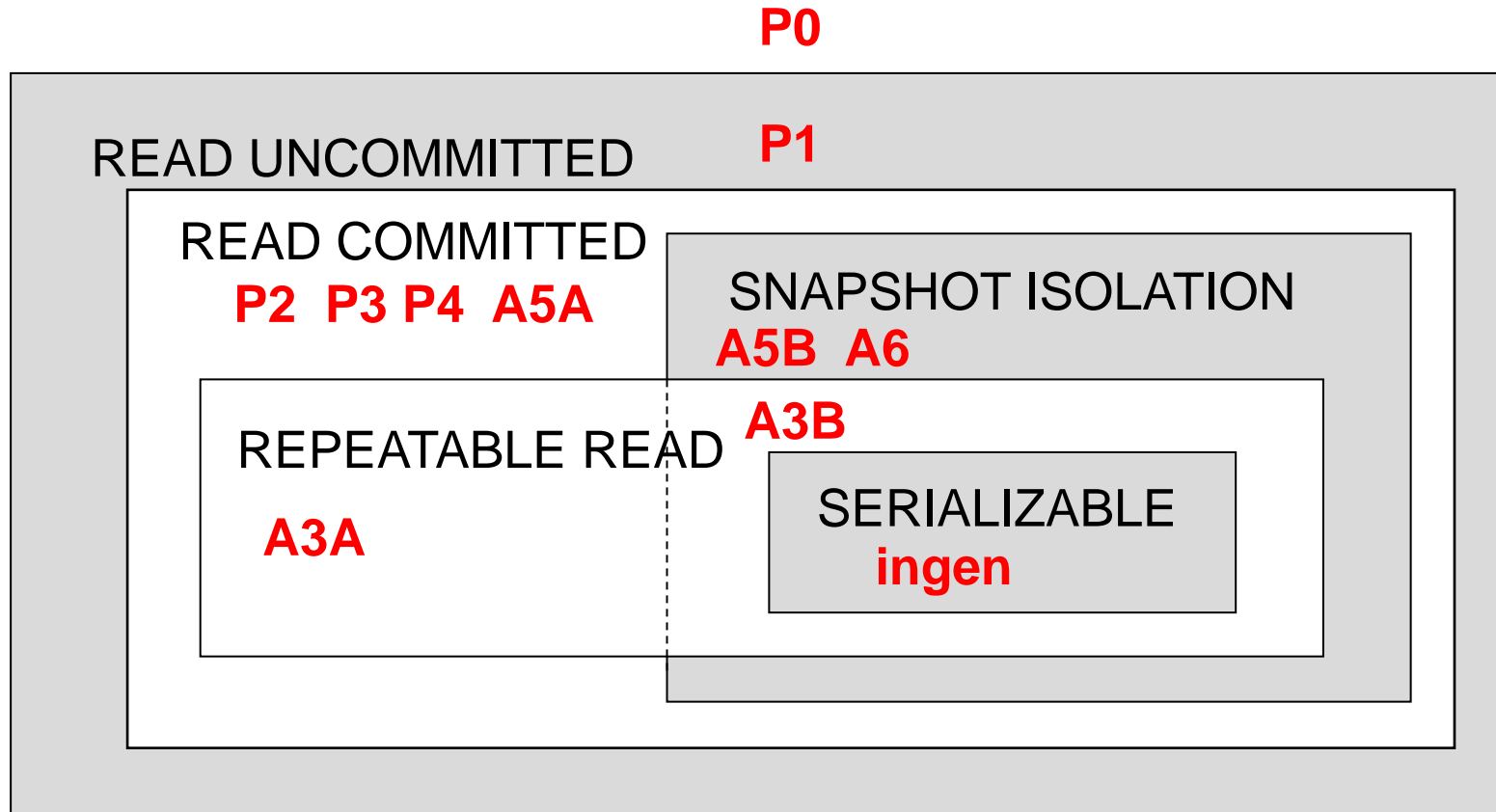
[sum(select timer from Q) = 0]

$r_1(Q) \ r_2(Q) \ w_1((Pål, 5, d) \ i \ Q) \ w_2((Pål, 5, d) \ i \ Q) \ c_1 \ c_2$

[sum(select timer from Q) = 10]

Etter at T_1 og T_2 har fullført, er integritetsregelen brutt.

Isolasjonsnivåer

Isolasjonsnivåer og hvilke fenomener og anomalier som kan forekomme i hvert av dem